

2015թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հաշվետու ընկերությունը

«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ (այսուհետև՝ Ընկերություն) Հայաստանի Հանրապետությունում (ՀՀ) գրանցված ներդրումային և կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարում իրականացնող առաջին ընկերությունն է: Ընկերության հիմնադրման ամսաթիվն է՝ 2012թ. հոկտեմբերի 18-ը. այն գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական Բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից որպես ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչ՝ ստանալով թիվ 1 Լիցենզիան: Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ հորենացու 15, 5-րդ գրասենյակ, Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն:

«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է պրն. Տիգրան Կարապետյանի վերջնական վերահսկողության տակ գտնվող «Կապիտալ Ինվեսթմենթս» ֆինանսական հոլդինգային ընկերության դուստր ընկերություն:

Ընկերությունն իրականացնում է ֆոնդերի կառավարում՝ առաջարկելով ակտիվների կառավարման լուծումներ, այդ թվում՝ առանձին կառավարվող հաշիվներ, անձնական խորհրդատվություն հատուկ մշակված պորտֆելների գծով և մասնագիտացված պլանավորում և պորտֆելների մշտական կառավարում: Ընկերությունը կառավարում է հետևյալ բաց կամավոր կենսաթոշակային և ներդրումային հիմնադրամները՝

- ԿԱՄ Պետական Արժեթղթերի Ֆոնդ
- ԿԱՄավոր 1 ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴ
- ԿԱՄավոր 2 ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴ

2015թ. Ընկերությունն ունեցել է 5 աշխատակից: (2014թ.՝ 6):

Գործարար միջավայրը

Կարգավորող մարմինները վերահսկում են Ընկերության գործունեության տարաբնույթ ոլորտները, և կարող են իրականացնել ստուգումներ՝ կիրառելի օրենսդրության, կանոնակարգերի և կանոնների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով: Այս օրենսդրությունը, կանոնակարգերը և կանոնները կարգավորում են գործունեության տարբեր ասպարեզները, ներառյալ՝ վաճառքի և մարքեթինգային գործունեությունը, թրեյդինգային գործառնությունները, հաճախորդների ակտիվների գծով կիրառվող մոտեցումը, շարունակական մասնագիտական վերապատրաստումը, փողերի լվացման կանխարգելման գործունեությունը, հաճախորդի ճանաչման քաղաքականությունը, հաշվետվությունների և հաշվառման վարումը, ինչպես նաև տնօրենների, ղեկավար և շարքային աշխատակիցների վարվելակարգի կանոնները:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ-ում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, կարող է լրացուցիչ բարդություններ ստեղծել Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Ընկերության ակտիվները հիմնված են ՀՀ-ում: Չարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները: Ինչպես դիտվել է նախկինում, փաստացի կամ թվացյալ ֆինանսական խնդիրները կամ զարգացող տնտեսությամբ երկրներում ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի ներդրումային միջավայրի, և նրա տնտեսության ընդհանուր վիճակի վրա: Ընկերության ակտիվների վրա բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ ընդհանուր տնտեսական վիճակը, արժեթղթերի շուկայում, կանոնակարգային դաշտում և աշխարհաքաղաքական այլ փոփոխությունները, որոնք բոլորն էլ դեր ունեն ակտիվների գնահատման, թրեյդինգային գործունեության, տոկոսադրույքների, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության նկատմամբ, և դուրս են Ընկերության վերահսկողությունից: Վարկային շուկաների իրադրության վատթարացումը, կարճաժամկետ տոկոսադրույքների և արժեթղթերի գնահատումներում նվազումները բացասական ազդեցություն ունեն փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվների արժեքի վրա:

Երկրի ապագա տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղության վրա իրավական, կանոնակարգման և քաղաքական զարգացման հետ միասին զգալիորեն ազդում են կառավարության կողմից ընդունված հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունները: Այնուամենայնիվ, որոշակի էական անորոշություններ դեռևս առկա են: Դեկավարությունը հնարավորություն չունի կանխատեսել բոլոր զարգացումները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական ոլորտի, և տնտեսության վրա ընդհանուր առմամբ, և հետևաբար, չի կարող կանխատեսել այն ազդեցությունը որ այդ փոփոխությունները կարող են ունենալ Ընկերության գուտ ակտիվների արժեքի վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ընթացիկ գործառնական և բիզնես միջավայրի ազդեցությունը Ընկերության գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատումներից:

Որպես արժեթղթերի, ակտիվների կառավարման շուկայի մասնակից, Ընկերությունը ենթակա է նաև կարգավորման պահանջների, որոնք մասնավորապես առնչվում են հաճախորդների հանդեպ տարաբնույթ ֆիդուցիար պատավորություններին, կառավարման վճարներին, համապատասխանության գործողությունների իրականացմանը, միջնորդային պայմանագրերին, շահերի բախմանը, գովազդման, կառավարչի և հաճախորդների միջև գործակալության խաչաձև և հիմնական գործարքների սահմանափակումներին, գրանցումների վարման և հաշվետվությունների ներկայացման, բացահայտման ինչպես նաև կեղծիքից պաշտանվածության ընդհանուր դրույթներին:

Ֆինանսական կազմակերպությունները, որպես կանոն, պետք է ներդնեն փողերի լվացման կանխարգելման քաղաքականություններ, իրականացնեն աշխատակիցների հատուկ վերապատրաստման դասընթացներ, նշանակեն փողերի լվացման կանխարգելման համար պատասխանատու աշխատակցի: Ավելին, տվյալների գաղտնիության և պաշտպանության ոլորտում կանոնակարգային գործառնությունները ողջ աշխարհում շարունակաբար զարգանում են, և պայմանավորված են հիմնականում տեխնոլոգիաների զարգացմամբ, և որպես արդյունք՝ տեղեկատվության արագ տարածման հնարավորություններով: Ընկերության հանդեպ կիրառելիության շրջանակներում պետք է ապահովվի համապատասխանություն այդ կանոնակարգային պահանջների հետ: Դեկավարության կողմից սահմանվել են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր այդ կանոնակարգերի հետ համապատասխանություն և ապահովելու նպատակով:

Ֆոնդի կառավարումը

Ընկերությունը ղեկավարում և իրականացնում է ֆոնդերում պահվող փայերի և այլ ներդրումային գործիքների վարչարարությունը՝ ներդրողների անունից: Այդ կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառվել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը վերահսկում է տվյալ կառույցը և համախմբան նկատառումները կիրառելի են դառնում՝ համաձայն հաշվետվությունների ներկայացման համապատասխան ստանդարտի պահանջների:

Գործունեության անընդհատությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով գործունեության անընդհատության սկզբունքի վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում սովորական գործունեության ընթացքում:

Ընկերությունը ստեղծվել է 2012թ. և նրա հիմնական նպատակը իր կողմից կառավարվող ֆոնդերի կառավարման իրականացումն է: Սակայն կենսաթոշակային ֆոնդերի հայեցակարգը դեռևս նոր է Չայաստանում, բավականաչափ դժվար է հանրային իրազեկվածության մակարդակը բարձրացնել ֆոնդերի գործիքների վերաբերյալ և շուկա հանել դրանք: 2014 թվականի ընթացքում օրենսդրական փոփոխությունների և գործատուների ու կենսաթոշակային պլանների մասնակիցների կողմից կենսաթոշակային ֆոնդերին հատկացումներ անելու պատրաստակամության բացակայության արդյունքում կենսաթոշակային ֆոնդերի համար Էական ծավալի ակտիվներ ներգրավել դեռևս չի հաջողվել: Չնայած կառավարվող ակտիվների փոքր ծավալներին, և 2014 թվականի վերջին եռամսյակում ՀՀ ֆինանսական շուկայում արձանագրված Էական անկման, որը իր բացասական ազդեցությունը ունեցավ նաև 2015 թվականին ֆոնդերը կարողացել են ապահովել ակտիվների և զուտ ակտիվների արժեքի վերընթաց աճ և ունենալ եկամտաբերություն 2015 թվականի ընթացքում: Ընկերությունը ներդնում է հասարակության հետ կապերի և կրթական նոր ծրագրեր՝ շահառուների շրջանում իրազեկվածության մեծացման և իր կողմից կառավարվող ֆոնդերի չափը մեծացնելու ուղղությամբ: Ընկերության բաժնետերերը իրենց հերթին շարունակաբար հավատարիմ են մնում Ընկերության հանդեպ ցուցաբերվող օժանդակության մոտեցմանը՝ ուղղված Ընկերության շահույթի ապահովմանը, ֆոնդերի կառավարման ասպարեզում լրացուցիչ պրոդուկտների և ծառայությունների հնարավորության դիտարկման և, ըստ անհրաժեշտության ֆինանսական օժանդակության միջոցով: Արդյունքում, ըստ ղեկավարության հայտարարության, գործունեության անընդհատության սկզբունքը պատշաճ է սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

2. Պատրաստման հիմունքները

ա. Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՀՅՄՍ) համաձայն:

բ. Պատրաստման հիմունքները

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Ընկերությունը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշակի ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցներն այդ բնութագրերը հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում մուտքային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք Ընկերությանը հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի մուտքային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող մուտքային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալները:

Ընկերությունն իր հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվապահական գրառումների հիման վրա և ճշգրտվել են՝ ՖՀՄՍ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ընկերությունն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 6-ում:

գ. Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Ընկերությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Ընկերության գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ դրամ): Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

դ. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

ե. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՋՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ներառյալ ապագա իրադարձությունների ակնկալիքների վրա, որոնք կարող են տեղի ունենալ տվյալ հանգամանքներում: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Դեկլարությունը նաև գնահատումներից բացի, որոշակի դատողություններ է կատարել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում: Դատողությունները, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված գումարների և գնահատումների վրա, և որոնք կարող են զգալի ճշգրտումներ առաջ բերել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում առաջիկա ֆինանսական տարվա ընթացքում, վերաբերում են իրական արժեքի գործիքներին: Իրական արժեքի լավագույն վկայություն է հանդիսանում դրա գինը ակտիվ շուկայում: Շուկայում գնի բացակայության դեպքում Ընկերությունն օգտագործում է այլ գնահատման տեխնիկաներ, մասնավորապես՝ թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին շուկաներում համանման գործիքների հետ համեմատության մեթոդը: Իրական արժեքի չափումները ներկայացված են ծանոթագրություն 19-ում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված հաշվետու ժամանակաշրջանի համար:

ա. Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ համապատասխան արտարժույթի համար գործարքի օրվա դրությամբ բորսայի փակման փոխարժեքով, դրա բացակայության դեպքում՝ ՀՀ ԿԲ հայտարարած միջին փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքով:

Արտարժութային հոդվածների վերահաշվարկումից (վերագնահատումից) առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես զուտ օգուտ (կորուստ) արտարժութի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող զուտ օգուտի կամ վնասի տարր:

բ. Տոկոս

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը՝ ներառյալ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով շահույթի չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Ղեկավարությունն արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկման ժամանակ գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքների բոլոր պայմանագրային պայմանները, բայց ոչ ապագա պարտքային կորուստները: Ստացված կամ ստացվելիք տոկոսները, վճարված կամ վճարվելիք տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, համապատասխանաբար որպես տոկոսային եկամուտ կամ տոկոսային ծախս:

գ. Ակտիվների կառավարման գործունեություն և կոմիսիոն եկամուտ

Պորտֆելի և այլ կառավարման վճարները ճանաչվում են՝ հիմք ընդունելով կիրառելի ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը, որպես կանոն՝ ժամանակային համամասնությամբ: Ակտիվների կառավարման վճարները՝ կապված ներդրումային հիմնադրամների հետ հաշվառվում են համամասնորեն՝ ծառայության մատուցման ժամանակահատվածի ընթացքում:

Ակտիվների կառավարման եւ վարչարարության վճարները վերաբերում են ֆիդուցիար գործունեության վճարներին, որոնց դեպքում ընկերությունը պահում կամ իր հաճախորդների անունից ներդնում է ակտիվներ, և մատուցում է ակտիվների վրա հիմնված այլ ֆինանսական ծառայություններ: Այդ վճարները հիմնված են այդ ֆոնդերում ներդրված հաճախորդի ակտիվների օրական մնացորդների վրա: Ընկերությունը նաև վաստակում է ակտիվների կառավարման վճարներ խորհրդատվական լուծումներ առաջադրելիս, որոնք ներառում են խորհրդատվական և հաշիվների կառավարման ծառայություններ: Ֆոնդում ներառված՝ հաճախորդի ակտիվների իրական արժեքները հիմնված են շուկայում գնանշված արժեքների և այլ դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա:

Ընկերության կառավարման և պահառության ներքո գտնվող ակտիվները չեն հանդիսանում Ընկերության ակտիվներ և համապատասխանաբար՝ չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ընկերությունը չի ենթարկվում նման տեղաբաշխման հետ կապված որևէ վարկային ռիսկի, քանի որ այն չի երաշխավորում այդ ներդրումները:

դ. Արժեթղթերով գործարքներ և ներդրումային եկամուտ

Արժեթղթերով գործարքները հաշվառվում են գործարքի (արժեթղթերի վաճառքի կամ գնման) ամսաթվին: Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է հաշվեգրման սկզբունքով: Ծահաբաժինների տեսքով եկամուտը հաշվառվում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթվին: Արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է՝ միջին կշռված ինքնարժեքի հիմունքով:

Ինչ վերաբերում է կարճաժամկետ և ֆիքսված եկամտաբերությամբ ներդրումներին, գեղչերը և Էմիսիոն եկամուտները ամորտիզացվում են և հաշվառվում են ներդրումային եկամուտում: Վաճառված արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է ամորտիզացված արժեքի հիմքով:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտը ներառում է իրական արժեքի բոլոր իրացված և չիրացված փոփոխությունները, արտաժույթի փոխարժեքային տարբերությունները, սակայն չի ներառում տոկոսների և շահաբաժինների տեսքով եկամուտը:

ե. Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր

Վճարները և կոմիսիոն ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունների կատարումից հետո:

զ. Ընկերությունը որպես վարձակալ

Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

է. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտավորությունները չափվում են չգեղչված հիմունքով և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայության տրամադրման դեպքում: Պարտավորությունը ճանաչվում է կարճաժամկետ դրամային պարզակազմի տեսքով վճարվելիք գումարի գծով, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ վճարելու այդ գումարը աշխատակցին նախկինում մատուցված ծառայության դիմաց, և պարտավորությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

ը. Հարկում

Ծահուբահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ. ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Ընկերության ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ Էուրոյան, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Ջետաձգված հարկ. Իետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Ջետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Ջետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ իետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Ջետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա իետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Ջետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ջետաձգված հարկային պարտավորությունների և իետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային իետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և իետաձգված հարկեր. Ընթացիկ և իետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և իետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության իետ կապված հարկեր. ՀՀ-ում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ և, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Ընկերություն գործունեության իետ: Այս հարկերը ներառվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ.

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում տեսանելի ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են եկամուտներում կամ ծախսերում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Ծահույթում կամ վնասում

ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի, վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես ծան. 19):

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Ընկերությունն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Ընկերությունը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակարգվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Ընկերությանը կարգելվեր ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում դասակարգել որևէ ֆինանսական ակտիվ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես ա) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ գ) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ:

Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով: Իրական արժեքի փոփոխությունից օգուտը և վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում և կուտակվում են ներդրումների վերազնահատման պահուստում, բացառությամբ ոչ ժամանակավոր արժեզրկման կորուստների, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսի, շահաբաժինների տեսքով եկամտի, դրամային ակտիվների դեպքում՝ արտարժույթի փոխարկումից օգուտի և վնասի, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այն դեպքում երբ ներդրումն օտարվում է կամ համարվում է արժեզրկված, նախկինում ներդրումների վերազնահատման պահուստում կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

Արժեթղթերի հետզնման և հակադարձ հետզնման գործարքներ. Իր գործունեության բնականոն ընթացքում Ընկերությունն ունենում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետզնման պայմանագրեր (հետզնման), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետզնման): Ընկերությունն օգտագործում է հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրերը որպես իր գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ

Ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկոսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք վաճառվում են հետզնման պայմանագրերով, շարունակում են ներկայացվել ֆինանսական հաշվետվություններում իսկ այս պայմանագրերի դիմաց ստացված հատուցումը հաշվառվում է որպես ապահովության միջոց հանդիսացող ավանդ՝ բանկերի հետ ավանդային գործիքներում:

Ընկերությունը կնքում է արժեթղթերի հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը. Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմած գրավադրված փոխառությունը:

Եթե Ընկերության շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետզնելու օպցիոնը), ապա Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ և բաժնային գործիքներ

Որպես պարտք կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը. Ընկերության կողմից թողարկված պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ՝ ելնելով պայմանագրային դրույթների Էությունից և ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքի սահմանումից:

Բաժնային գործիքներ. Բաժնային գործիքը ցանկացած պայմանագիրն է, որը վկայում է ընկերության ակտիվներում մասնակցության մնացորդի վերաբերյալ՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները՝ թողարկված ընկերությունների խմբի կողմից ճանաչվում են որպես ստացված հատկացումներ՝ առանց ուղղակի թողարկման գծով ծախսերը:

Ընկերության կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում է և նվազեցվում անմիջականորեն սեփական կապիտալից: Ընկերության կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ չեղարկման դեպքում շահույթում կամ վնասում օգուտ կամ վնաս չի ճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ

- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՍՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող բոլոր օգուտները կամ վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառվում է «տոկոսային ծախս» տողում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության սկսկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում. Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

Փոփոխություններ \$ՅՄՍ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա. Ընթացիկ տարում ընդունվել/վերանայվել են հետևյալ ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները: Այս նոր ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները էական ազդեցություն չեն ունեցել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա:

- \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ
- \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

\$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ. \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. թվականներում է մի շարք \$ՅՄՍ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

\$ՅՄՍ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

\$ՅՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական գործիք՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ \$ՅՄՍ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն:

\$ՅՄՍ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի Հիմնադրամը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեգմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեգմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատաբարումը հաշվետու ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեգմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

\$ՅՄՍ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ \$ՅՄՍ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՍ 39-ում և \$ՅՄՍ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց զեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե զեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՀՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն:

ՀՀՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ` 2011-2013 թվականներ. 2011-2013 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գուտ հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը` համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի:

ՀՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 40-ը և ՖՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը` համաձայն ՀՀՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը` համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերությունը չի իրականացրել որևէ հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառություն:

Չրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՅՄՍ-ներ

Ընկերությունը չի իրականացրել հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող հետևյալ նոր և վերանայված ՖՅՄՍ-ների վաղ կիրառում:

<ul style="list-style-type: none"> • ՖՅՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ • ՖՅՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ 	<p>Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՖՅՄՍ 16. Վարձակալություն 	<p>Գործում է 2019թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը, եթե ՖՅՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ ստանդարտը նույնպես կիրառվել է</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՉՅՄՍ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն • Փոփոխություններ ՉՅՄՍ 16 և ՉՅՄՍ 38 ստանդարտում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում • Փոփոխություններ ՖՅՄՍ 10 և ՉՅՄՍ 28 ստանդարտում. Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում • Փոփոխություններ ՖՅՄՍ 10, ՖՅՄՍ 12 և ՉՅՄՍ 28 ստանդարտներում. Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը: • ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014թթ. ցիկլ 	<p>Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>

ՖՅՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ: 2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՅՄՍ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՅՄՍ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին՝ ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման պահանջներ, ինչպես նաև՝ 2013թ. նոյեմբերին՝ սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին ՉՅՄՍԻ-ն թողարկեց ՖՅՄՍ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ: ՖՅՄՍ 9 նպատակ ունի փոխարինելու ՉՅՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը ստանդարտին:

ՖՅՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ բիզնես մոդելի, որով դրանք պահվում են, ինչպես նաև ըստ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի բնութագրերի: Մասնավորապես,

պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

ՖՅՄՍ9-ի 2014թ. տարբերակը ներկայացնում է «իրական արժեք այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով» հասկացությունը բիզնես մոդելում պահվող պարտքային գործիքների մասով, որոնց նպատակն իրագործվում է թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման և թե ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով, և որոնք ունեն ֆինանսական ակտիվին բնորոշ պայմանագրային պայմաններ, ըստ որոնց առաջանում են դրամական հոսքերի որոշակի ժամկետներ, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա վրա կուտակված տոկոսի մարում՝ չափվող սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են անփոփոխ որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:

- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են նույն կերպ՝ ՅՄՍ 39-ի համաձայն, սակայն առկա են տարբերություններ կապված Ընկերության սեփական վարկային ռիսկի չափմանը վերաբերող պահանջների հետ: ՖՅՄՍ 9-ով պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում:** ՖՅՄՍ9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՅՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեզրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի Ընկերությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Չեջավորման հաշվառում:** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որը նպատակ ունի սերտ համապատասխանություն ապահովել կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի հեջավորման ընթացքում գործադրվող ռիսկերի

կառավարման գործընթացներին: Ըստ \$ՀՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև Ընկերության ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

- **Ապաճանաչում:** Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչման պահանջները շարունակելու են գործել ըստ ՀՀՄՍ 39-ի:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված \$ՀՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ \$ՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ \$ՀՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ որչափս գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

\$ՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ: 2014թ. մայիսին հրապարակվել է \$ՀՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: \$ՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՍ 18 Հասույթ, ՀՀՄՍ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՀՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ Ընկերությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը ներկայացնելով այն գումարով, որն Ընկերությունը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- գործարքի գնի որոշում,
- գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ Ընկերությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ \$ՀՄՍ 15-ի, Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ

պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են՝ հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ \$ՅՄՍ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ հասույթի ճանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ \$ՅՄՍ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում կատարել առանց դրա ազդեցության վերաբերյալ մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու:

\$ՅՄՍ 16. Վարձակալություն: \$ՅՄՍ 16-ով հաշվեկշռում ներկայացված վարձակալությունների մեծամասնությունը բերվում է մեկ միասնական մոդելի ներքո՝ նվազեցնելով տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև: Վարձատուի հաշվառումը, այնուամենայնիվ, մեծամասամբ մնում է անփոփոխ և պահպանվում է տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև:

\$ՅՄՍ 16-ով վարձակալը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Օգտագործման իրավունքով ակտիվը ճանաչվում է նույն կերպ, ինչ որ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները և համապատասխանաբար ճանաչվում է մաշվածություն, իսկ պարտավորության գծով հաշվեգրվում է տոկոս: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է վարձակալական վճարի ներկա արժեքով, որը ենթակա է վճարման վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ զեղչելով այն վարձակալությանը բնորոշ դրույքաչափով, կամ վերջինիս անմիջական որոշումն անհնար լինելու դեպքում, վարձակալը օգտագործում է կուտակային փոխառության տոկոսադրույք:

Ինչ վերաբերում է \$ՅՄՍ 17-ին, վարձակալը դասակարգում է վարձակալությունը որպես գործառնական կամ ֆինանսական՝ ըստ դրանց բնույթի: Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն այն դեպքում, եթե փոխանցվում են ակտիվի սեփականությանը բնորոշ ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները: Այլապես, վարձակալությունը դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձատուն ճանաչում է ֆինանսական եկամուտ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ հիմք ընդունելով զուտ ներդրման գծով կայուն պարբերական շահութաբերությունը: Վարձատուն ճանաչում է գործառնական վարձակալության գծով վճարները որպես եկամուտ գծային հիմունքով, կամ այլ պարբերական հիմունքով, եթե վերջինս ավելի լավ է արտացոլում համապատասխան ակտիվի օգտագործումից ակնկալվող օգուտների սպառման եղանակը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ \$ՅՄՍ 16-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում: Բացահայտման նախաձեռնություն. ՀՀՄՍ 1-ում կատարված փոփոխությունները պարզաբանում են էականություն հասկացության գործնական կիրառման սկզբունքը: Այս փոփոխությունները գործում են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում: ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում,

ա) երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ

բ) երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Ընկերությունը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար կիրառում է գծային մեթոդը: Ընկերության ղեկավարության կարծիքով գծային մեթոդը առավել պատշաճ է ներկայացնում համապատասխան ակտիվներում պարունակվող տնտեսական օգուտների սպառումը և հետևաբար, չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 10, ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտներում. Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը: ՀՀՄՍ 10, ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտների փոփոխությունները պարզաբանում են, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գծով բացառություններ կարող են տրամադրվել մայր ընկերությանը, որը հանդիսանում է ներդրումային ընկերության դուստր ընկերություն, անգամ եթե ներդրումային ընկերությունը իր բոլոր դուստր ընկերությունները չափում է իրական արժեքով՝ համաձայն ՀՀՄՍ 10-ի: Փոփոխություններով նաև պարզաբանվում է, որ ներդրումային ընկերությանը վերջինիս ներդրումային գործունեության հետ կապված ծառայություններ մատուցող դուստր ընկերության համախմբման պահանջը ներդրումային ընկերության համար կիրառելի է միայն այն դուստր ընկերությունների մասով որոնք ինքնին ներդրումային ընկերություն չեն հանդիսանում:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ ՀՀՄՍ 10, ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտների փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվական: 2012-2014 թվականի ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՀՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՅՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները լրացուցիչ պարզաբանում են, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՋՄՍ 34-ի հետ համապատասխանություն ասպահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՋՄՍ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՋՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՋՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին մինևույն պայմաններով և մինևույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

5. Ռիսկերի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ են մի շարք ֆինանսական ռիսկեր, ինչպիսիք են՝ շուկայական, վարկային, իրացվելիության ռիսկերը, ինչպես նաև՝ ոչ ֆինանսական ռիսկեր, ինչպիսիք են՝ տեխնոլոգիական, գործառնական, իրավաբանական և վարկանիշային ռիսկերը: Այս ռիսկերի հայտնաբերումը և կառավարումը կարևորագույն դեր է խաղում Ընկերության հաջողության և ֆինանսական կայունության տեսանկյունից: Այս ծանոթագրությունը ներկայացնում է նշված ռիսկերի հավանականությունը Ընկերության համար, այդ ռիսկերի չափման և կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները:

Կառավարիչն ակտիվ դեր ունի միսկերի կառավարման գործընթացում, ինչպես նաև ունի սահմանած քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, համաձայն որոնց տարբեր ստորաբաժանումներ և վերահսկողություն իրականացնող միավորներ պատասխանատու են զանազան միսկերի հայտնաբերման, չափման և վերահսկողության իրականացման համար: Ռիսկերի կառավարման աշխատանքների վերահսկողությունն իրականացնում է Կառավարչի գործադիր մարմինը, որը պատասխանատու է միսկի գործոնների ուսումնասիրության և վերահսկողության համար, և վարում է միսկերի կառավարման քաղաքականության և գործընթացների շարունակական մշակման և բարելավման աշխատանքները: Առանձնահատուկ միսկ պարունակող ոլորտներն են՝

- Վարկային և շուկայական միսկերը, որոնք առաջանում են որոշակի արժեթղթերի գծով դիրքերի ձեռքբերման հետևանքով,
- տեղեկատվական անվտանգության և տվյալների պաշտպանության միսկերը, որոնց գծով առանձնահատուկ ուշադրություն պահանջող ոլորտներն են տեղեկատվական անվտանգության և տվյալների պաշտպանության քաղաքականությունը, ընթացակարգերը և վերահսկողությունները,
- ներդրումների կառավարումը, որտեղ առանձնահատուկ ուշադրություն են պահանջում այն գործողությունները, որտեղ Ընկերությունը և նրա պրինցիպալները հանդես են գալիս որպես ներդրումային կառավարիչներ,
- գործառնական միսկերը, որտեղ առանձնահատուկ կարևորություն է տրվում ներքին գործընթացների, մարդկային ռեսուրսների և համակարգերի աշխատանքների ոչ պատշաճ կատարմանը կամ խափանմանը կամ արտաքին միջադեպերի կամ հարաբերությունների (մատակարարներ, գործընկերներ) գծով առաջանալիք միսկերին:

Ղեկավարության կողմից սահմանված են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնցով պետք է առաջնորդվեն աշխատակիցները՝ հաճախորդների հետ հարաբերություններում, ինչպես նաև զանազան գործընկերների հետ փոխհարաբերություններ կառուցելու պայմանները: Հաճախորդներին առնչվող քաղաքականություններում անդրադարձ է արված հաճախորդների կողմից Ընկերության ֆոնդերում մասնակցության, տվյալների և ֆիզիկական անվտանգության, ոլորտի կանոնակարգերի և էթիկայի կանոնների պահպանման հարցերին, ինչպես նաև կարգավորվում են աշխատակիցների և խորհրդատուների վարքագծի կանոնները:

Կառավարչի գործունեությանը բնորոշ են միսկեր: Հետևաբար, չնայած միսկային ոլորտների հայտնաբերմանն ուղղված քայլերին, ինչպես նաև միսկերի կառավարման քաղաքականություններին և ընթացակարգերին, չի կարելի բացառել, որ Ընկերությունը կարող է անկանխատեսելի վնասներ կրել գործառնական և այլ միսկերի առաջացման արդյունքում:

ա. Ֆինանսական միսկերի կառավարում

Ֆինանսական միսկերն այն միսկերն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքներից, որոնց հակված է Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում կամ ավարտին: Ֆինանսական միսկն իրենից ներկայացնում է շուկայական միսկը (ներառյալ՝ տոկոսադրույքի միսկը, արտարժույթի միսկը և այլ գնային միսկերը, վարկային միսկը և իրացվելիության միսկը): Ֆինանսական միսկի կառավարման գործառնական առաջնային նպատակն է՝ սահմանել միսկի սահմանաչափերը, այնուհետև՝ ապահովել, որ միսկի հակվածությունը մնա այդ սահմանաչափի շրջանակներում:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը կորստի ռիսկն է, որ կարող է առաջանալ փոխառուի, ապահովագրողի կամ պայմանագրային կողմի՝ պայմանավորվածության համաձայն ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու կարողության վատթարացման արդյունքում: Ընկերությունը կրում է վարկային ռիսկ առաջին հերթին ներդրումային գործունեության և բանկերում մնացորդների գծով: Ընկերությունը փորձում է կառավարել իր վարկային ռիսկը՝ կիրառելով վերահսկվող ներդրումային ռազմավարություն, ինչպես նաև կիրառելով ողջամիտ դատողություն բանկային գործընկերներ ընտրելիս: Ընկերությունը կարող է կատարել ֆինանսավորման ապահով գործարքներ, մասնավորապես՝ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (ռեպո պայմանագրեր), կամ գնման և վերավաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետգնման պայմանագրեր): Ապահով գործարքների գծով, որոնք ներառում են հետգնման և վերավաճառքի պայմանագրերը, Ընկերությանը թույլ է տրվում վաճառել կամ վերագրավադրել որպես գրավ պահվող արժեթղթերը և օգտագործել այս արժեթղթերը դրանց փոխառության գործարքներում կամ փոխանցել պայմանագրային կողմերին՝ կարճ դիրքերի փակման նպատակով:

Ընկերությունը պատասխանատու է վարկային ռիսկի վերահսկողության համար և պատասխանատու է Ընկերության վարկային ռիսկի կառավարման համար, այդ թվում՝ պարտքային քաղաքականության ձևակերպում, գրավի պահանջների բավարարում, վարկերի գնահատում, վարկային ռիսկի ուսումնասիրություն և գնահատում, պայմանագրային կողմերի գծով, ինչպես նաև ըստ թողարկողի, վարկային ռեյտինգի միջակայքերի, շուկայի իրացվելիության և երկրի գծով կուտակումների սահմանափակում: Դեկավարությունը չունի ներքին վարկանշման համակարգ և վարկային ռիսկը կառավարելու նպատակով կանոնավորապես գնահատում է ակտիվների որակը, սահմանում է իր ռիսկի ախորժակը՝ կիրառելով, ի թիվս այլ միջոցների, սահմանափակումների քաղաքականություն, խոշոր գործարքների գծով սահմանելով հաստատումների մեխանիզմ:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.	Երկիր	Վարկանիշ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	286	3,485	Հայաստան	Չվարկանշված
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	198,928	46,857	Հայաստան	Չվարկանշված
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրացումից ստացվելիք միջոցներ	-	147,969	Հայաստան	Չվարկանշված
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	441	234	Հայաստան	Չվարկանշված
	199,655	198,545	Հայաստան	Չվարկանշված

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ տարածքում գտնվող գործարքային կողմերի հետ են ֆինանսական ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը դժվարություն կունենա իր այն ֆինանսական պարտավորությունները կատարելիս, որոնց մարումը նախատեսվում է կատարել

կանխիկով կամ այլ ֆինանսական ակտիվներով: Ընկերությունը իրացվելիության լրացուցիչ մակարդակ է ապահովում՝ օվերնայթ կանխիկ միջոցներով և կարճաժամկետ ներդրումներով, դրանով իսկ ապահովելով օրական ֆինանսավորման կարիքները և զուտ ակտիվների աճը փայտաբերի համար: Կանխիկի դիրքի և դրամական հոսքերի վրա ազդող գործոնները ներառում են արժեթղթերով ներդրումային գործունեությունը, փայերի բաժանորդագրման և մարման տեմպերը: Այս գործոնների համակցությունը կարող է առաջացնել էական տատանումներ որոշակի ժամկետներում կանխիկի դիրքի գծով:

Ընկերության քաղաքականությունը և ներդրումային կառավարչի մոտեցումը իրացվելիության կառավարմանը կայանում է նրանում, որպեսզի Ընկերությունը ունենա բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների կատարման, ներառյալ՝ փայերի մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում՝ առանց Ընկերության վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են զեղչված հիմունքով և հիմնված են դրանց պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի վրա: Ըստ ղեկավարության գնահատումների, որոշակի ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող դրամական հոսքերը տարբերվելու են դրանց պայմանագրով նախատեսված պայմաններից, ելնելով նրանից, որ ղեկավարությունը կարող է իր հայեցողությամբ տնօրինել դրամական հոսքերը, կամ նախորդ փորձը ցույց է տալիս, որ դրամական հոսքերը կարող են տարբերվել պայմանագրով նախատեսված պայմաններից: Ղեկավարությունը տնօրինում է արժեթղթերի պորտֆել, որն իրացվելի է և կարող է օգտագործվել ֆինանսական պարտավորությունների և փայերի մարման արտահոսքերն ապահովելու համար: Ըստ ղեկավարության գնահատականի ֆինանսական պարտավորությունների չզեղճված հոսքերը էապես չեն տարբերվում ստորև ներկայացված աղյուսակում արտացոլված տվյալներից և լրացուցիչ չեն ներկայացվում:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.					
	Հաշվեկշի- ռային արժեք	Մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Առանց ժամկե- տայնության
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	286	286	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	198,928	-	-	-	-	198,928
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	441	441	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	199,655	727	-	-	-	198,928
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Այլ պարտավորություններ	4,479	4,479	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	4,479	4,479	-	-	-	-
Զուտ դիրք	195,176	(3,752)	-	-	-	198,928

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ.					Առանց ժամկե- տայնության
	Հաշվեկշի- ռային արժեք	Մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,485	3,485	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	46,857	-	-	-	-	46,857
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրացումից ստացվելիք միջոցներ	147,969	-	21,444	126,525	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ ակտիվներ	234	234	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	198,545	3,719	21,444	126,525	-	46,857
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Այլ պարտավորություններ	2,937	2,937	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	2,937	2,937	-	-	-	-
Զուտ դիրք	195,608	782	21,444	126,525	-	46,857

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ շուկայում գործող գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի ռիսկը, արժեթղթերի արժեքի, արտարժույթի փոխարժեքի և վարկային սարքերի փոփոխությունները կազդեն Ընկերության եկամուտների կամ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վրա: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով եկամտաբերության օպտիմալացումը: Ընկերությունն իրականացնում է իր ներդրումային գույքի կառավարում ըստ գործիքների և օրական կտրվածքով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ընկերությանը բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Ընկերության տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով Ընկերության քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են Ընկերության փայտերերի տարիքային խմբին և փայերի մարման ակնկալվող ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել՝ շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

Տոկոսաբեր ակտիվները ֆինանսավորվում են առաջին հերթին Ընկերությանը բաժանորդագրվելու միջոցով, որոնք իրենցից ներկայացնում են ոչ տոկոսակիր ֆինանսավորման աղբյուրներ: Տոկոսային եկամտի վրա կարող են ազդեցություն ունենալ այդ ակտիվների ծավալի և համադրության, ինչպես նաև տոկոսադրույքների և պորտֆելի կառավարման ռազմավարության տատանումները: Երբ տեղի է ունենում տոկոսադրույքների անկում, Կառավարիչը կարող է փորձել մեղմել այդ անկման բացասական ազդեցությունը՝ ավելացնելով ներդրումային պորտֆելում ակտիվների մարման ժամկետները՝ ակտիվի եկամտաբերությունը անփոփոխ թողնելու նպատակով: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքի միջակայքի դիրքը ֆինանսական գործիքների գծով:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.						Ոչ տոկոսա- կիր
	Հաշվե- կշռային արժեք	1 ամսից պակաս	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	286	286	-	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	198,928	-	-	-	-	-	198,928
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	441	-	-	-	-	-	441
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	199,655	286	-	-	-	-	199,369
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Այլ պարտավորություններ	4,479	-	-	-	-	-	4,479
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	4,479	-	-	-	-	-	4,479
Զուտ դիրք	195,176	286	-	-	-	-	194,890

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ.						Ոչ տոկոսա- կիր
	Հաշվե- կշռային արժեք	1 ամսից պակաս	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,485	3,485	-	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	46,857	-	-	-	-	-	46,857
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրացումից ստացվելիք միջոցներ	147,969	-	21,444	126,525	-	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	234	-	-	-	-	-	234
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	198,545	3,485	21,444	126,525	-	-	47,091
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Այլ պարտավորություններ	2,937	-	-	-	-	-	2,937
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	2,937	-	-	-	-	-	2,937
Զուտ դիրք	195,608	3,485	21,444	126,525	-	-	44,154

Ընկերության ղեկավարությունը չի իրականացնում տոկոսադրույթի ռիսկի զգայունության վերլուծություն, քանի որ այն համարում է, որ Ընկերությունը ենթարկված չէ տոկոսադրույթի փոփոխությունների՝ լողացող տոկոսադրույթով պարտավորությունների և փոխառությունների բացակայության պարագայում, ինչպես նաև տոկոսակիր ակտիվների և առևտրային նպատակով պահվող ակտիվների բացակայության պարագայում:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է այն ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, որոնք Ընկերության գործառնական արժույթով չեն պահվում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը ենթարկված չէր արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը:

Այլ գնային ռիսկեր

Ընկերությունը ենթարկվում է փայերի գների գծով ռիսկերի, որոնք առաջանում են կառավարվող ֆոնդերում պահվող փայերից: Ընկերությունը ակտիվորեն առքուվաճառքի չի ենթարկում այս ներդրումները: Ստորև նշված զգայունության վերլուծությունը կատարվել է՝ հիմնվելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում զուտ ակտիվների արժեքի գնային ռիսկերից:

Եթե զուտ ակտիվների արժեքը լիներ 5% բարձր (ցածր) 2015թ. վնասը կնվազեր (կաճեր) 9,940 հազար (2014թ. 9,952 հազար) դրամով՝ համապատասխան ֆոնդերում պահվող փայերի իրական արժեքի փոփոխության արդյունքում: Ընկերության զգայունությունը փայերի զուտ ակտիվների արժեքի նկատմամբ էականորեն չի փոփոխվել Նախորդ տարվա համեմատությամբ:

բ. Գործառնական ռիսկ

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը, որպեսզի հավասարակշռի ֆինանսական կորուստները, ինչպես նաև իր հեղինակությանը հասցվող վնասը: Գործառնական ռիսկի շուրջ զարգացման և վերահսկողության ձևավորման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Ընկերության գործադիր մարմինը:

գ. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու համար գործունեության շարունակականությունը՝ առավելագույնի հասցնելով բաժնետերերի շահութաբերությունը՝ պարտքի և սեփական կապիտալի հավասարակշռությունն օպտիմալացնելու միջոցով: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ ի թիվս այլ միջոցների, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սահմանաչափերով: Նախորդ տարվա ընթացքում Ընկերությունը ապահովել է համապատասխանություն կապիտալի պահանջների հետ կապված բոլոր արտաքին պայմաններին:

դ. Ոչ ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Տեխնոլոգիական և գործառնական ռիսկեր

Ընկերությունը ենթակա է տեխնոլոգիական և գործառնական ռիսկերի, որն իրենից ներկայացնում է Կառավարչի, նրա մատակարարների կամ նրան ծառայություն մատուցող կողմերի վերահսկողության ընթացակարգերում կամ տեխնոլոգիական համակարգերում առկա թերությունների արդյունքում հնարավոր կորուստները, որոնք սահմանափակում են տեղեկատվության հավաքագրման, մշակման և հաղորդակցման հնարավորությունը, իր սեփական, ինչպես նաև փայատերերի գործարքները արդյունավետ և անխափան իրականացնելու հնարավորությունը: Այս ռիսկը նաև ներառում է մարդկային սխալի, աշխատակիցների ոչ պատշաճ վարքագծի, համակարգչային վիրուսների, տեղեկատվական հարձակումների, ահաբեկչության, ինչպես նաև բնական աղետների ռիսկը:

Ընկերության գործառնականությունները մեծապես պայմանավորված են իր տեխնոլոգիական

համակարգերի ամբողջական և անխափան գործունեությունից և հաջողության գրավականը մասնավորապես նաև կայանում է տեխնոլոգիաների ժամանակին բարելավումներով՝ հաշվի առնելով հաճախորդի հետզհետե փոփոխվող կարիքները: Ընկերության համակարգերի խափանումների, սխալների կամ անսարքության դեպքում, գործառնությունները կարող են զգալի բացական ազդեցություն կրել: Գործունեության նման խափանումներից խուսափելու համար, Ընկերությունը վարում է կրկնօրինակման և տվյալների վերականգնման գործառնություններ, այդ թվում՝ տվյալների կրկնօրինակման և հաղորդակցության ապահովման միջոցներ, ինչպես նաև իրականացնում է աղետների դեպքում տվյալների վերականգնման ստուգումներ:

Գործառնական ռիսկը մեղմացնող հսկողական մեխանիզմներ մշակման և ներդրման համար առաջնահերթ պատասխանատվություն է կրում ղեկավար անձնակազմը: Կառավարիչն ունի տվյալների հետ աշխատանքի ստանդարտները կարգավորող քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք անդրադառնում են թե ներքին տեղեկատվությանը, աշխատակիցների անձնական տվյալներին, և թե ոչ հանրային սեփականություն հանդիսացող՝ հաճախորդի տվյալներին: Տվյալների անվտանգության գծով անցկացվում են կանոնավոր վերապատրաստումներ:

Անկախ ռիսկերի կառավարման աշխատանքներից, ոչ միշտ է հնարավոր կանխել կամ կանխարգելել տեխնոլոգիական կամ գործառնական գործընթացների խափանումները, ինչպես նաև կեղծիքի կամ այլ խեղաթյուրումների հավանականությունը, հետևաբար՝ Կառավարչի կողմից ձեռնարկված կանխարգելիչ միջոցառումները ոչ բոլոր դեպքերում կարող են արդյունավետ լինել: Ընկերության կարող է ենթարկվել դատական հայցերի, կրել վնասներ և կանոնակարգային պատժամիջոցների ենթարկվել, և կարող են ստիպված լինել բավականաչափ միջոցներ ներդնել խոցելի կետերը և այլ ռիսկերի արդյունքները մեղմելու և վերականգնելու ուղղությամբ:

Կարգավորման ռիսկեր

Որպես արժեթղթերի, ակտիվների կառավարման շուկայի մասնակից, Ընկերությունը ենթակա է կառավարական, վերահսկող մարմինների կողմից կանոնակարգման: Այս կանոնակարգող մարմինները սովորաբար ըստ իրենց հայեցողության իրավասու են ավելի մեծ սահմանափակումներ սահմանել կանոնակարգվող միավորի գործունեության համար՝ նպատակ ունենալով պաշտպանել ներդրողների կամ հանրության շահերը: Կառավարիչը նաև ենթակա է կարգավորիչ կամ կարգավորման պահանջների, որոնք մասնավորապես առնչվում են հաճախորդների հանդեպ տարաբնույթ ֆիդուցիար պատվորություններին, կառավարման վճարներին, համապատասխանության գործողությունների իրականացմանը, միջնորդային պայմանագրերին, շահերի բախմանը, գովազդման, կառավարչի և հաճախորդների միջև գործակալության խաչաձև և հիմնական գործարքների սահմանափակումներին, գրանցումների վարման և հաշվետվությունների ներկայացման, բացահայտման ինչպես նաև կեղծիքից պաշտանվածության ընդհանուր դրույթներին:

Ղեկավարությունը զգալի ներդրում է կատարել իր գործունեությանն առնչվող տարաբնույթ իրավաբանական և կանոնակարգային/կարգավորման պահանջների հետ համապատասխանությունն ապահովելու ուղղությամբ: Չնայած օրենսդրական և կանոնակարգային/կարգավորման պահանջների հետ համապատասխանությունն ապահովելու ուղղությամբ կատարված քայլերին, առկա են մի շարք ռիսկեր, մասնավորապես այն մասով, որ կանոնակարգային դաշտը կարող է լինել ոչ հստակ կամ կանոնակարգող մարմնի կողմից կարող են վերանայվել դրանց կիրառման ցուցումները: Կանոնակարգող մարմնի կողմից Կառավարչի

կամ դրա հետ փոխկապակցված անձանց, աշխատակիցների, պաշտոնատար անձանց հանդեպ ցանկացած հարկադրանք կարող է հանգեցնել տույժերի, տուգանքների, դադարեցման կամ չեղյալ հայտարարման հրամանների, հարկադիր գործողությունների, կասեցման կամ լիազորությունների դադարեցման, կամ այլ կարգապահական միջոցների գործադրմանը, ընդհուպ մինչև գործունեության սահմանափակումը: Նշվածներից ցանկացածի պարագայում Ընկերության վարկանիշը կարող է վնաս կրել և դա կարող է բացասաբար ազդել գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա: Պահանջների հետ համապատասխանության բացակայության արդյունքում կարող են կիրառվել զգալի դրամական և ոչ դրամական պատժամիջոցներ:

6. Ֆոնդերի կառավարման գործունեությունը

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրությամբ, Ընկերության ֆոնդերի կառավարման գործունեությունն իրենից ներկայացրել է երեք ֆոնդերի կառավարում, որոնք գործարկվել են 2013թ. ընթացքում: 2015թ. ընդհանուր վաստակած կառավարման վճարները կազմել են 4,471 հազար դրամ (2014թ.՝ 3,820 հազար դրամ)՝ հաշվարկված համապատասխան ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքի նկատմամբ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կառավարման վճարների դրույթաչափերն ըստ ֆոնդերի հետևյալն են՝

	2015թ.	2014թ.
ԿԱՄավոր 1	1.80%	1.80%
ԿԱՄավոր 2	2.00%	2.00%
ԿԱՄ ՊԱՖ		
Դաս A	0.40%	0.40%
Դաս B	1.00%	1.00%
Դաս C	1.85%	2.00%

7. Տոկոսային եկամուտ և տոկոսային ծախս

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից ստացվելիք միջոցների գծով տոկոսային եկամուտ	8,708	7,027
Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	7,764
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	7,404
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	8,708	22,195

Տոկոսային ծախս	2015թ.	2014թ.
Չետզնման պայմանագրեր	-	1,220
Ընդամենը տոկոսային ծախս	-	1,220

8. Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	11,592	(1,709)
Դիվիդնդից զուտ օգուտ	-	12,154
Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ	11,592	10,445

9. Կումիսիոն եկամուտ

Վաստակած կոմիսիոն եկամուտն իրենից ներկայացնում է կառավարվող երեք ֆոնդերի փայերի թողարկման դիմաց ստացված վճարը: Ընդհանուր կոմիսիոն եկամուտը 2015թ. կազմել է 117 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,972 հազար դրամ)՝ հաշվարկված հիմք ընդունելով համապատասխան ֆոնդերի թողարկված փայերի արժեքը:

10. Վարչական ծախսեր

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ	15,609	25,462
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	10,032	9,525
Մասնագիտական ծառայություններ	5,000	5,500
Ճահուկահարկից բացի՝ այլ հարկեր	3,155	3,680
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,557	1,537
Կապ և հաղորդակցություն	997	991
Կոմունալ և այլ գրասենյակային ծախսեր	332	1,218
Այլ	299	2,344
Ընդամենը վարչական ծախսեր	36,981	50,257

11. Ճահուկահարկ

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ հարկային ծախս	-	-
Չետաձգված հարկի գծով օգուտ	1,541	396
Ընդամենը՝ շահուկահարկի գծով օգուտ	1,541	396

Ընկերությունը չափում և հաշվառում է իր ընթացիկ շահուկահարկը և և հարկվող բազան իր ակտիվներում և պատրավորություններում՝ համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության պահանջների, որոնք կարող են տարբեր լինել ՖՐՄՍ պահանջներից:

Ընկերությունը ենթակա է որոշակի մշտական հարկային տարբերությունների՝ որոնք պայմանավորված են որոշակի ծախսերի՝ հարկային տեսանկյունից չհավաստագրվող լինելու, ինչպես նաև՝ որոշակի եկամուտների՝ հարկային տեսանկյունից չհարկվող համարվելու հետ:

Չետաձգված հարկերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական հաշվառման և հարկային հաշվառման նպատակով օգտագործված՝ ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերությունների զուտ հարկային հետևանքները: 2015թ. և 2014թ. ժամանակավոր տարբերություններն առավելապես իրենցից ներկայացնում են եկամուտների և ծախսերի ճանաչման տարբեր մեթոդներին/ժամկետներին, ինչպես նաև՝ հարկային հաշվառման մեջ որոշակի ակտիվների համար հարկվող բազայի գոյացման ժամանակավոր տարբերություններ:

ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20%, որն էլ օգտագործվել է ստորև համեմատության նպատակներով:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.		31 դեկտեմբերի 2014թ.	
Վնաս մինչև հարկումը	(12,158)		(2,949)	
Հարկման դրույթաչափով հաշվարկված հարկ	(2,432)	(20.00%)	(590)	(20.00%)
Չհարկվող եկամուտ	(2,318)	(19.07%)	297	10.07%
Չնվազեցվող ծախսեր	24	0.20%	(103)	(3.49%)
Չճանաչված հարկային վնասներ և այն նախկին հարկային վնասների ապաճանաչում, որոնց գծով ճանաչվել են հետաձգված հարկային ակտիվներ	3,185	26.20%	-	0.00%
Շահութահարկի գծով օգուտ	(1,541)	(12.67%)	(396)	(13.42%)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետաձգված հարկային ակտիվների/(պարտավորությունների) վերլուծությունը:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2014թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2013թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ					
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	628	108	520	(25)	545
Հիմնական միջոցներ	11	11	-	-	-
Հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջանին փոխանցված հարկային վնասներ	1,514	-	1,514	(1,179)	2,693
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	2,153	119	2,034	(1,204)	3,238
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ					
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	3,022	(3,022)
Այլ ակտիվներ	-	1,422	(1,422)	(1,422)	-
Ընդամենը՝ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	1,422	(1,422)	1,600	(3,022)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	2,153	1,541	612	396	216

Ընկերությունը չի ճանաչել ընթացիկ տարում գոյացած հետաձգված հարկային ակտիվ 3,185 հազար դրամ գումարի չափով: Այս հարկային վնասների գործողության ժամկետն է՝ մինչև 2020թ. 1,514 հազար դրամի չափով ճանաչված հարկային վնասի գործողության ժամկետն է՝ մինչև 2018թ.:

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Ընթացիկ հաշիվներ	286	3,485
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	286	3,485

13. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Փայեր Ընկերության կողմից կառավարվող ֆոնդերում		
ԿԱՄ ՊԱՖ ԴԱՍ A	95,268	5,584
ԿԱՄ ՊԱՖ ԴԱՍ C	93,559	36,055
ԿԱՄ ՊԱՖ ԴԱՍ B	7,502	2,764
ԿԱՄավոր 2	1,316	1,251
ԿԱՄավոր 1	1,283	1,203
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	198,928	46,857

Ֆոնդերի փայերում ներդրումները իրենցից ներկայացնում են փայեր ԿԱՄավոր 1, ԿԱՄավոր 2 և ԿԱՄ ՊԱՖ ֆոնդերում՝ համաձայն Ընկերության ներդրումային կառավարման: Այս փայերը ներկայացվում են ֆոնդերի ակտիվների զուտ արժեքում Ընկերության մասնաբաժնով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

14. Հիմնական միջոցներ

(հազար դրամ)	Համակարգիչներ	Վարձակալվող ակտիվների վրա կապիտալացվող բարելավումներ	Գրասենյակային գույք	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,107	4,954	906	10,967
Ավելացումներ	334	-	35	369
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,441	4,954	941	11,336
Ավելացումներ	-	-	-	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,441	4,954	941	11,336
Կուտակված մաշվածություն				
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	501	165	86	752
Մաշվածության գծով ծախս	774	247	170	1,191
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,275	412	256	1,943
Մաշվածության գծով ծախս	789	247	170	1,206
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,064	659	426	3,149
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,377	4,295	515	8,187
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,166	4,542	685	9,393
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,606	4,789	820	10,215

15. Այլ ակտիվներ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Կանխավճաներ	2,703	2,463
Այլ	549	330
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,252	2,793

16. Բաժնետիրական կապիտալ

Համաձայն կանոնադրության, Ընկերության արտոնված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 30,000 հասարակ բաժնետոմսերից: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 207,900 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 210,000 ՀՀ դրամ), որն իրենից ներկայացնում է 21,000 սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 9,900 ՀՀ դրամ արժողությամբ: Սովորական բաժնետոմսերը տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, բաժնետիրական կապիտալի 100%-ի սեփականատեր էր հանդիսանում Կապիտալ Ինվեստմենթս ՓԲԸ-ն: Ընկերությունը ենթակա է կապիտալի համարժեքության պահանջներին, որը համաձայն գործող օրենսդրության, կազմում է 200,000 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 200,000 հազար ՀՀ դրամ):

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերությունը կրճատել է իր հասարակ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը՝ ըստ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների:

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը ստացել է ԿԱՄ ՊԱՖ Դաս A 4,250 փայ և ԿԱՄ ՊԱՖ Դաս C 3,000 փայ իր մայր ընկերությունից՝ 1 դրամ ընդհանուր հատուցման դիմաց: Այս փայերի իրական արժեքների և մայր ընկերությանը վճարված հատուցման միջև տարբերությունը կազմել է 10,412 հազար դրամ, որը ճանաչվել է որպես լրացուցիչ վճարված կապիտալ մայր ընկերության կողմից: 2015թ. դեկտեմբերի 28-ին՝ համաձայն տնօրենների խորհրդի որոշման, լրացուցիչ վճարված կապիտալի մնացորդը 10,412 հազար դրամ գումարով փոխանցվել է ընկերության չբաշխված շահույթին՝ Ընկերության կուտակված վնասը ծածկելու նպատակով:

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության, Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանակալվում են չբաշխված շահույթի մնացորդով, որը ներկայացված է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում՝ պատրաստված ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն, բացառությամբ չբաշխված շահույթի գծով սահմանափակումների, որոնք ներկայացված են ստորև: Ըստ օրենսդրության պահանջի և Ընկերության կանոնադրության, Ընկերությունը պարտավոր է ձևավորել բաժնետիրական կապիտալի 15% չափով չբաշխվող պահուստ իր չբաշխված շահույթից, ապագա վնասները ծածկելու համար:

17. Պարտավորություններ և հաշվեգրված ծախսեր

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Հաշվեգրված ծախսեր	2,000	1,500
Չօգտագործված արձակուրդի գծով պահուստ	1,139	1,129
Այլ	2,479	1,437
Ընդամենը պարտավորություններ և իաշվեգրված ծախսեր	5,618	4,066

18. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Չամաձայն ՋՅՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա մայր ընկերությունը, գլխավոր բաժնետերերը, կառավարվող ֆոնդերը, Ընկերության ղեկավարությունը, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկողություն իրականացնում է պրն. Տիգրան Կարապետյանը:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.		
	Բաժնետերեր և մայր ընկերություն և բաժնետերերի հետ համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ	Կառավարվող ֆոնդեր
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն			4,471
Կառավարման միջնորդավճարներ	-	-	-
Ղեկավար անձնակազմի վարձատրություն՝ ներառված վարչական ծախսերում	-	(7,262)	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից ստացվելիք միջոցների գծով տոկոսային եկամուտ	8,708	-	-
Կոմիսիոն եկամուտ	54	-	-
Կոմիսիոն ծախս	(224)	-	-
Վարչական ծախսերում ներառված գործառնական վարձակալության ծախսեր	(10,032)	-	-
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն			198,928
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1,113	-	-
Պարտավորություններ և հաշվեգրված ծախսեր	-	(444)	4,471

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը ստացել է ԿԱՄ ՊԱՖ Դաս A 4,250 փայ և ԿԱՄ ՊԱՖ Դաս C 3,000 փայ իր մայր ընկերությունից՝ 1 դրամ ընդհանուր հատուցման դիմաց: Այս փայերի իրական արժեքների և մայր ընկերությանը վճարված հատուցման միջև տարբերությունը կազմել է 10,412 հազար դրամ, որը ճանաչվել է որպես լրացուցիչ վճարված կապիտալ մայր ընկերության կողմից: 2015թ. դեկտեմբերի 28-ին՝ համաձայն տնօրենների խորհրդի որոշման, լրացուցիչ վճարված կապիտալի մնացորդը 10,412 հազար դրամ գումարով փոխանցվել է ընկերության չբաշխված շահույթին՝ Ընկերության կուտակված վնասը ծածկելու նպատակով:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ.		
	Բաժնետերեր և մայր ընկերություն և բաժնետերերի հետ համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ	Կառավարվող ֆոնդեր
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն			
Կառավարման միջնորդավճարներ	-	3,820	3,820
Ղեկավար անձնակազմի վարձատրություն՝ ներառված վարչական ծախսերում	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից ստացվելիք միջոցների գծով տոկոսային եկամուտ	12,231	-	-
Կոմիսիոն եկամուտ	7,027	-	-
Կոմիսիոն եկամուտ	4,224	-	-
Տոկոսային ծախս հետզման պայմանագրերի գծով	(1,220)	-	-
Կոմիսիոն ծախս	(120)	-	-
Վարչական ծախսերում ներառված գործառնական վարձակալության ծախսեր	(9,524)	-	-
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	46,857	46,857
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրացումից ստացվելիք միջոցներ	147,969	-	-
Այլ ակտիվներ	1,134	-	-
Կրեդիտորական պարտք և հաշվեգրված ծախսեր	-	-	-

19. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և բացահայտումները պահանջում են որ իրական արժեքը որոշվի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների համար: ՖՅՄՍ սահմանմամբ, իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև չափման ամսաթվի դրությամբ սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս:

Չափվի առնելով մի շարք ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթը՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին: Որոշակի այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ղեկավարությունն օգտագործում է հետևյալ մեթոդները: Կիրառելի լինելու դեպքում, իրական արժեքի որոշման համար օգտագործված տեղեկատվությունը բացահայտվում է տվյալ ակտիվին կամ պարտավորությանը վերաբերող ծանոթագրություններում, սակայն ելնելով առկա անորոշություններից և սուբյեկտիվ դատողության օգտագործումից, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես իրացվելի ակտիվների անմիջապես վաճառքից կամ պարտավորությունների անմիջապես մարումից:

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հազար դրամ	Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական մուտքային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	198,928	Մակարդակ 2	Համապատասխան ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը՝ ըստ ֆոնդերի կողմից հրապարակված տվյալների	կ/չ	կ/չ
Ֆայեր ֆոնդերում					
Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	46,857	Մակարդակ 2	Համապատասխան ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը՝ ըստ ֆոնդերի կողմից հրապարակված տվյալների	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ					
Փայեր ֆոնդերում					

Դեկլարությունը հիմնվում է սեփական դատողությունների վրա ֆինանսական գործիքները դասակարգելիս՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Գնահատման մուտքային տվյալների նշանակությունը գնահատվում է իրական արժեքի ամբողջական չափման համեմատությամբ: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղի չեն ունեցել փոփոխությունների մակարդակ 1-ից դեպի մակարդակ 2 կամ հակառակը:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը, որը չի չափվում շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով (թեև պահանջում է իրական արժեքով բացահայտում). Բացի ստորև նշված աղյուսակի, Ֆոնդի կառավարչի կարծիքով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հավելյալային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքներին:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.		31 դեկտեմբերի 2014թ.	
	Չափվելիքային արժեք	Իրական արժեք	Չափվելիքային արժեք	Իրական արժեք
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից ստացվելիք միջոցներ	-	-	147,969	147,969

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից ստացվելիք միջոցների	-	147,969	-	147,969

Մակարդակ 1, 2 և 3 կատեգորիաներում ներառված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են համընդհանուր ընդունված գնահատման մոդելներով՝ հիմնվելով գեղչված դրամական հոսքերի վերլուծության վրա, ընդ որում ամենաեական մուտքային տվյալները գեղչատուկոսներն են, որոնք արտացոլում են պայմանագրային կողմերի վարկային ռիսկերը: